

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce: **Možnosti využití metod dramatické výchovy ve výuce německého jazyka**

Autorka práce: **Martina Černá**, studentka Pedagogické fakulty UK Praha (studijní obor: učitelství VVP pro střední školy)

Vedoucí práce: **PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.**

Odevzdání práce: **duben 2010**

Diplomová práce Martiny Černé se zaměřuje na problematiku **využívání metod dramatické výchovy ve výuce německého jazyka**. Autorka v teoretické části práce popisuje dramatickou výchovu a její využití ve vyučování cizích jazyků obecně a snaží se na pozadí kurikulárních dokumentů (zde Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání) vysledovat možnosti, jaké jsou dané pro zařazení prvků dramatické výchovy do výuky, resp. jejich využití v hodinách německého jazyka. V praktické části diplomové práce prezentuje autorka návrh začlenění metod dramatické výchovy do vyučovacího procesu. Za tímto účelem vytváří diplomantka dramaticky orientovaná cvičení, která by mohla žáky motivovat a tím i zefektivňovat výuku německého jazyka. Ověřuje, jaký vliv mají metody dramatické výchovy na rozvoj komunikativních kompetencí žáků.

V **úvodní části** práce představuje diplomantka současné trendy ve výuce cizích jazyků, ke kterým patří i komunikativně zaměřené vyučování cizích jazyků. Důraz je kladen na rozvoj komunikativní a lingvistické kompetence (v pojetí uvědoměle praktické metody: na rozvoj řečových dovedností a jazykových prostředků) a jejich vzájemnému vztahu. Autorka srovnává komunikativně zaměřenou cizojazyčnou výuku s audiolingvální metodou a vyjmenovává rozdíly obou metodických přístupů. Zajímalo by mě, proč autorka vybrala právě srovnání těchto dvou metodických přístupů a jaký dopad má toto srovnání na další vývoj diplomové práce.

V další kapitole (2) se autorka věnuje možnostem zefektivnění jazykového vyučování a hledá vhodné prostředky, které by přispěly k vnitřní motivaci žáků. Jako jeden z prostředků, jak přiblížit výuku potřebám žáků, jak zařazovat do výuky situace vycházející ze zájmu žáků a zároveň zobrazujících reálné životní situace, vidí diplomantka ve využívání metod dramatické výchovy (kapitola 3). Kromě toho uvádí i další „přednosti“ využívání prvků dramatické výchovy, např. vytváření cizojazyčné atmosféry ve třídě, odbourávání zábran u některých žáků, navazování aktivních sociálních vazeb, pohyb spojený s neverbální komunikací. Rovněž lze připomenout i to, že se nabízí možnost uplatnit v rámci dramatizace diferencovanou výuku, tj. v rámci rozdělení rolí stanovit úkoly pro jednotlivé žáky tak, aby „svoje“ role zvládli i tzv. slabší žáci a byla jim dána možnost se seberealizovat.

Kapitola 4 definuje pojem dramatická výchova, popisuje základní východiska, principy, metody a cíle, částečně se věnuje i osobnosti učitele při uplatňování forem dramatické výchovy. Autorka vychází z teorie „konstruktivní školy“ a „tvořivé dramatiky“ – hnutí spojených s reformní a pragmatickou pedagogikou spojenou s problémových vyučováním a učením. Dále autorka uvádí metody dramatické výchovy, vyděluje druhy dramatických her (jako nadřazený pojem pro řadu dílčích metod dramatické výchovy): hry v situaci, hry v roli, charakterizace, improvizace, interpretace (od koho je převzato toto členění - Bláhová?). Pro praktické začlenění dramatizace do výuky cizího jazyka jsou nutné průpravné hry a cvičení, jimž se

diplomantka věnuje v rámci subkapitoly 4.2. Separátní subkapitola patří i roli učitele při organizování dramatické výchovy.

Bezprostředním naplňováním cílů RVP ZV za pomoci využívání prvků dramatické výchovy se zabývá 5.kapitola. Autorka vychází z pojmu „klíčové kompetence“, kde mezi klíčovými kompetencemi jsou zařazeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, kompetence sociální a personální, kompetence občanská a pracovní. V RVP ZV je vymezen pro Dramatickou výchovu i speciální vzdělávací obor, pro který jsou dány určité výstupy jak pro 1., tak i 2.období výuky na 1.stupni a na 2.stupni ZŠ a které je možné plnit i v rámci výuky cizího jazyka. Autorka diplomové práce se věnuje rovněž otázce průřezových témat, která nabízí možnosti propojení oboru Dramatická výchova s oborem Cizí jazyk.

Jako východisko pro zpracování dalších „prakticky“ zaměřených částí diplomové práce slouží analýza tematických okruhů průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova. Požadavky dané v RVP ZV – vzdělávací obor Cizí jazyk dává autorka částečně do spojení s výstupy dané Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky (a stanovuje úroveň výstupů pro ZV stupněm A1 SERRJ).

Velmi cenným příspěvkem pro využívání metod dramatické výchovy ve výuce je kapitola 6 (subkapitoly: Způsob začleňování metod dramatické výchovy do výuky německého jazyka, Sborník dramaticky orientovaných cvičení pro výuku německého jazyka). Subkapitolu 6.3, věnovanou pedagogickému výzkumu, resp. ověřování na základní škole ve Křinci a Nymburku, by bylo možné zařadit jako samostatnou kapitolu 7. Autorka ověřuje v hodinách německého jazyka navržená „dramatická“ cvičení včetně přípravy na hodiny. Kriticky přistupuje k evaluaci hodin s zařazením prvků dramatické výchovy a bez nich, a porovnává i obě skupiny žáků. Na základě didaktického testu ověřuje, do jaké míry zvládli žáci experimentálních a kontrolních skupin probírané učivo – výsledky úspěšnosti jsou uvedeny v procentech rozvoje. Jako pozitivní lze považovat i zařazení ověřování pomocí dotazníku a porovnání výsledků testu s pomocnou ověřovací metodou formou dotazníku pro žáky a učitele. Vyhodnocení experimentu je popsáno pregnantně, přesto bych očekávala pro přehlednost grafické ztvárnění (např. tabulka).

Závěr:

Diplomantka dostatečně prokázala schopnost pracovat s odbornou literaturou a výsledky studia odborné literatury plně zúročit v části praktické. Teoretická a praktická (didaktická) část diplomové práce jsou vyvážené. Pozitivně lze hodnotit návrhy cvičení zaměřených na dramatickou výchovu vytvořených autorkou a rovněž způsob ověřování a vyhodnocení experimentu.

Uspořádání práce je logické. Rozsah diplomové práce splňuje základní parametry (97 stran včetně seznamu prostudované literatury, který obsahuje rovněž učebnicové soubory a pedagogické dokumenty). Práce je doplněna 6 přílohami. Diplomová práce Marty Černé je psána česky a je doplněna resumé v němčině (cca 1/2 normostrany). Diplomová práce je zpracována pečlivě bez formálních nedostatků.

Diplomovou práci autorky Marty Černé lze hodnotit **celkově velmi pozitivně** a proto je možné doporučit její práci k obhajobě.

PaedDr. Dagmar Švermová

V Praze dne 24.4.2010

